Ն՝ 9304 1916 ՄԱՐՏ 9/22 ԶԱՐԵ ... 9 ՄԱՐԹ 1332 32 ԻՆԱՅԻ ՍԷՆԷ

جريدهٔ شرقيه

(تاريخ تأسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐԻՏԷԻ ԾԱՐԳԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ

Թարիխը թէէսիսի 1877

صاحب امتياز اغوب جوهلك

مؤسسى ديكران جوهلك

بك اوغلنده كوچك پارمق قپوده ابيل

سوقاغنده ١٣ نومرولى دائرهٔ مخصوصه‌سنده

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ ՎԷ ՄԻԻՏԻՐԻ

Տ.Ս.Վ.Ա. ՎԷՔԻԼԻ

ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւէսսիսի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Պէյօղլընճա Քիւչիւք Բարմաղ Գարուտա

Իպիլ սոգաղընճա Նօ. 13

20 ԲԱՐԱ

ԵԷՆԻ ՄԱԹՈՒԱՍ ՎԷ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՄԻԶ

Գագէթամբզրն եէնի իտարէխանէ վէ մաթպաասը պու կիւնտէն իթիպարէն Պէյօղլուընճա Թագսիմ ճիվարընճա Իպիլ սոգաղընճա ճիւմիւռօ 13 տաիրէի մախատասէմվգէ ճագլ օլրնմըշ էր։

ՀԱՐՊԱԼ ՈՒՄՈՒՄԻ

ԹԷՊԼԻՂԸ ՐԷՍՄԻ

Մարս 8 թարիխիյլէ գարարկեահը ումումիտէն թէպլիղ օլրնմըշ տր.

Մուխթէլիֆ ճէպհէլէրտէ շայանը էհէմմիյէթ պիր հարաքէթ օլմամըշ տըր։ Մ.

ՊԱԼԳԱՆ ՀԱՏԻՍԷԼԷՐԻ

ԲԱՍԻՋ ՎԷ ԴՐԱԼ ԲԷԹՐՕ.— Եունանընէյրիպոզ դաբլըճալարընա պուլընան Սբրպ դրալը Բէթրօ՝ Գօրֆույա ավտէթ իչիւն հաղըրլանըյօր։ Կէչէն հաֆթա Սբրպ պաշ վէքիլի Բասիչ Ա-թինայա վէ խուսուսի թրէնլէ էյ-րիպօղա կէտիպ, Սբրպ դրալը իլէ ու-ղուն ուղատիյէ կէօրիւշմիշ տիր։ Սբրպ պաշ վէքիլի Բասիչ սոնրա Գօրֆույա ավտէթ իթմիշ տիր։ Բասիչ Ա-թինա-տաքի միւատէթը իդամէթի էնտասը-տա, Եունան զիմմատարանը ումուրը թարաֆընտան էյի պիր զատուլէ մաղ-հար օլմամըշ տըր, պինանէն ալեյհ Բա-սիչին Ա-թինայա կիտիպ հէլէմէսի հիչ սիյասի էհէմմիյէթի հայիզ սէյիլ տիր։Թ

ԿԻՐԻՏՏԷ ՀԱԼ ՎԷ ՎԱԶԻՑԷԹ.— Կիրիտէն պու կիւնքի «Թանին»է եա-զըլմըշընա կէօրէ, Կիրիտ ատասընդն պիէթիւն տիւնեա իլէ միւվասըլէ վէ միւնադալա խաթթլարը թէմամըյլա քէսիլմիշ տիր։ Իթիլաֆ հարպ սէֆի-նէլէրի կէճէ կիւնտիւզ Կիրիտ սուլա-րը նէթրաֆընտա ատալաշարադ Կիրիտ յիմանլարընա հանգամդ խաթէյէն վա-բօրլարը տէրտէթ վէ Միլօ ատասընա սէվգ իտիյօրլար։ Պու ատայա նադլ օ-լընան վաբօրլարընն էմրը թախլիյէսի հաֆթալարճա սիւրէր։ Ինկիլիզէր պու վաբօրլարտա պուլոբղլարը բօսթա-չանթալարընը աչմագտա վէ բասթ կէլէ մէքթուպլարը եազմադտա տոբ-լար։ Հէլէ Կիրիտէ էրզադ վէ հու-պուպաթ իրսալի քէջ պէօյուք միւշ-քիլաթա թէսատիֆ իթմէքտէ տիր։ Կիրիտէ էրզագրն իտիալի, անճագ Պահրը Սէֆիտատէքի Իթիլաֆ ֆիլօս-լարը գօմանատանդնդն միւատատէի մախսուսէտինէ թէվազգուֆ իտէր քի, պու միւատատէնին իսթիհսալի անճագ անվալը սիյասէյնին ճէրէյան վէ ին-քըշաֆընա մուալլագ տըր։ Ինկիլիզէր 15 կիւն զատար Կիրիտէ Բիրէտէն սէվգ իտիլէն էրզադրն վէ զէխայիրին իտալինէ միւատատ իթմէմիշլէր տիր քի, պու միւտատէթ զարֆընտա Կիրիտ էնալիսինին կէչիմ խուսուսընտա չէք-տիքլէրի միւշքիլաթ թարիֆ օլունը չէյ տէյիլ տիր։

Էսասէն Կիրիտէ սաթըլան էքմէք սիմ սիյահ տըր։ Իշթէ պու թազէիգի չիտատէթլի թէպգիր նէթիյճէսի օլա-րագ Կէրիտէ ալըշ վէրիշ թէմամըյլա տուրմուշ տըր։ Իթիլաֆընդ՝ Պահրը Սէ-ֆիտին էն էմին լիմանընը թէշքիլ ի-տէն Սուտա քէօրֆէզինէ վագը եէտ իտէճէքլէրի վէ Կիրիտին մուխթէլիֆ նօգթալարընա ատքէր չըզարատաղլարը չայիատը մուսիրլէն տէվամ իտիյօր։ Պու չայիալար՝ Կիրիտ Բումլարը արա-սընտա չիտտէթլի պիր ինֆիալ վէ հէ-յէճանա սէպէպիյէթ վէրիյօր։։ Հաթ-թա Կիրիտ Բումլարընդն պէօյլէ պիր թէշէպպիւսէ սիլահլա մուդաֆէաթ ի-տէճէքլէրի ռիվայէթլէրի տէ էքսիք սէյիլ տիր։ Իսլամ էհալիսինէ կէլինճէ, պունլարդն հայաթ-սէֆալէթ վէ միւ-զայէդասը սոն մէրթէպէյի թէհամմիւլի չէզատան կէչմիշ տիր։ Կիրիտէ զալմըշ օլան Իսլամ՝ արդն հէման պէօյիւք գրս-մը թիճարէթ վէ զրատթ էրպապընտան օլտուղլարը ճիհէթլէ Ինկ. վէ Ֆրան-սըզլարդն ապլոդասը նէթիյճէսիյէ մալ-լէրինի էճնէպի մէմալիքէ կէնտէրէճ-մէյօրլար։ Ամա սրրա Կիրիտ Բումլա-րընդն թէճավուզաթընտ հէտէֆ օլմա-լարը տա պունլարդն թարիխչէի միւ-սիպէթլէրինէ եէնի պիր ֆալ իլավէ իտիյօր։ Թ.

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ ԽԱՂԵՐԼԷՐԻ.—Պալ-գան մուհարէպէսինէ պէրու Սէլա-նիկէ պաղըլարը, էզճումլէ Մուսէվի-լէր Իթալիա վէ Սրանիա կիպի հիւ-քիմէթլէրին թաղիյէթլէրինէ կիրմի-էլէր իտի։ Եունան հիւքիմէթի ալ պու կիպիլէրի թանընմագ իսթէմէտիկինտէն, իհթիլաֆը մանէնի օլմուշ իտի։ Իթա-լիանլար իլէ միւթթէֆիգլէր արասընտա վուգուդ պուլան իթիլաֆ իւզէրինէ, Սէլանիկէ զալմըշ օլան Իթալիան թաղիյէթինի հայիզ Մուսէվիլէրի՝ Ի-թիլաֆճըլար տէրտէսթ իթմէկէ կէ օն-լարը ասքէրի զրթալարընա սէվգէ պաշլամըշլար տըր։ Իթիլաֆճըլարընդն պու հարաքէթի Մուսէվի ունսուրընը տիլկիր իթմիշ տիր։ Թ. Է.

*** Իթիլաֆճըլար Մակեդոնիատա-քի հարպ հաղըրլըգլարընա տէվամտան կէրի տուրմայօրլար։ Քէսէնտիրէնին Բօսիտոն պրունընա չըգարըլան պիր մըւֆրէզէի ասքէրիյէ օրատա թէլսիզ թէլէկրաֆ սթասիոնը թէսիս իթմիշ տիր։ Պու սթասիոն սայէսինտէ Ատա-լար տէնիզինտէքի հարպ սէֆինէլէրիյ-լէ մուխապէրէ միւմքին օլաճագ տըր։ Ֆրանսըզ վէ Ինկ.-լէրլէ Սէլանիկին զարպ ճիհէթինտէքի հարպ սէֆինէլէրի բասընտա տա մուխապիրի միւմքին օլա-ճագ տըր։ Ֆրն.-վէ Ինկ.-լէրին Սէլանի-կինդարպ ճիհէթինտէքի տաիրէի իշղալ-լէրինի թէվսի իթթիֆքլէրի մալիւմ տիր։ Ֆրանսըզ սիւվարի ալայարը, աթիրէն Եէնիճէ ճիհէթինտէ վէ Ա.յա Աբօսթոլ վէ Լիբանօվիտի քէօյլէրինտէ ախրը մէվզը իթմիշ տիր։ Խալքիտի-քիա չէպլիհ ճէղիրէսինտէ ասքէր չը-զարըլմագ ամէլիյաթը տախի տէվամ իտիյօր։ Եունան ասքէրի մէհաֆիլինին ֆիքրինէ նազարէն, Իթիլաֆճըլար հէր իհթիմալ զարը Խալքիտիքիատա ի-քինճի պիր իսթթը միւտաֆա թէէսի-սինէ վէ պու իսթթ արզասընտա զուվ-վաի էսասիյէյ եարտրմ իչիւն մուհիմ պիր իհթիյաթ զուվվէթի իդամէսինէ չալըշըյօրլար։ Թ. Է.

*** «Սէդոլ» կազէթասը տէյիր քի. Եունան գրալընդն իստար իթտիկի պիր էմնամէտտ չըմալի էբիր էյալէ-թինին Եունանա դաթի սուրէթտէ ա-յիտ օլտուղը վէ պու էյալէթտէ Եու-նան իտարէ վէ գավանիյնի ճարի օլա-ճադը պէյան օլընըյօր։ Գ.

*** Պուքրէշտէն պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ Արնավուտլըղ գրալը Կիլսօմրն Արնավուտլըղա տուխուլինին իքինճի մէնէի տէվրիյէսի հասէպիյլէ չէհրը մէզքիւրրն Արնավուտա քիլիսէսինտէ մէրասիմը ռուհանիյէ իճրա օլընմըշ տըր։ Օ. Լ.

ՐՈՒՄԱՆԻԱ.— Պուքրէշտէն մարտ 11 թարիխիյլէ «Թ. Էֆքեար»ա եազը-լըյօր։

Գրաթիանու նիւֆիւմեթինին սիյա-սէթի. մուամմա.—Հիւքիւմէթ՝ սիյա-սէթը խարիճիյէ հագդընտա պէյանաթ-տա պուլունմայաճաղընը պիլմէմ գա-չընճը տէֆա օլարագ մէճլիսի մէպու-սանատա աէօյլէմիշ վէ մէմլէքէթին մէ-նաֆիի իյճապընտան օլան պիր խաթ-թը հարէքէթ թաագիպ իթմէքտէ պուս-լունտարդընը իլավէ էյլէմիշ տիր։ Հա-րէքէթը միլլիյէ թարաֆտարլարընդն պու զատար սամնի պէյանաթ իլէ իք-թիֆա իթմէյէրէք, պիր մուամմա չէք-լինի ալան սիյասէթը հիւքիւմէթի քէշֆ վէ իսթիխբառ խուսուսընտա սարֆը մէսայի իտէէքլէրի չիւպհէսիզ տիր։ Իթիլաֆիյուն՝ պիր թարաֆտան հիւքիւմէթի թաղիպ էյլէմէքտէ, տի-կէր ճիհէթնէն էֆքեարը գարրշըրը-մագ վէ հէյէճանա կէթիրմէք իչիւն եէնի ֆէսատլար թէրթիպ իթմէքտէ տիրլէր։ Պու ճիւմլէտէն օլարագ Ռու-մանիատա Իթիլաֆ ըրթականտասընա մէմուր օլան կազէթալար վէ ռիճալ եէնի պիր թէշլիքէ իհտաս էյլէմիշլէր օիր։ «Մօնիթօր ըրզլարը թէշլիքէսի»... պունդն Իթիլաֆիյունա մանասը՝ Մա-ճար վէ Պուլկար թէշլիքէսի տիր. այ-նը ըրզա մէնսուպ օլան Մաճար վէ Պուլկար միլլէթլէրինին կէօյա Ռու-մանիայը ատմիր պիր չէնպէր արասը-նտ ալաճաղլարը վէ իլք ֆըրսաթտան պիլիսթիֆատէ հիւքիւմէթը մէզքի-ռէյի էզմէկէ թէշէպպիւս էյլէյճէքլէրի իտտաալարը արթըզ սանայիի մաթ-պուաթա կէչմէկէ պաշլամը։ Տօպրու-ճա Պուլկարլարընա Իթիլաֆիյունդն ամթ վէ իսնաս իթթիֆքլէրի մուսան-նա թանրիքանթ հէր պու եէնի բրօ-բանանտալարդն թէրվիճի իչիւն իճաս իտիլմիշ էքսաղիպ վէ արաճիֆ ճիւմլէ-սինտէն տիր. էնզարիպի մանուա Թա-քէ Եանէսդուն պիլէ թէպտիլի ֆիքր վէ մէնլէք էյլէմէսի տիր։ Պունդն ռէնկսիզ սիյասէթի արթըզ Ալէման պարպարլըղընտան պանս իթմէղ օլար. Թաքէ Եանէսդու պու սոն զէմանլար-տաքի մէզալաթընտան Ալէման թէշլի-քէսի, Ալէման թէճավուզը, Ալէման վանէթի կիպի պիրէր քիչլ հալինտէ տայիմա զուոլլանտարդը ճիւմլէլէրի թէրք իթթի. մուամիլէյ չիմտի եէնի իհտաս օլընան թէշլիքէյէ սարըլար. իյճաս իթթիկի նազարաթ տա Մաճար թէշ-լիքէսի, Պուլկարթէշլիքէսի... վէ դայ-րիհիմ տիր։

«Ճ. Շարգիյէ»ցիկ թէատրիգասը 75

ՊԻՐ ԹԱՊԻՊԻՆ ՃՐՆԱՅԷԹԼԷՐԻ

ԻԻՁԻԻՆՃԻ ԴԸՍՄ

ԱՏԱԼԷԹ

Պու իսմ, պու թարիխ Հէլտէր սո-զաղընտաքի օթէլի քէնտիսինէ տէր-խաթը իթթիրէյօր իսմ։ Քիւրքլիւ բալթօլը ատամ, Մօրիս Շարլ նամը ալթընտա մատարուֆ օլուպ պուլընա-մայան ատամ, օ ատամ քի՝ իդի պու-լընմայրդ, մատամ Տավիտասընդն զաթլ օլընալարդը կիւն օրթատան զայդ օլմրշ իսմ, օ ատամ քի՝ ֆէրտասը կիւնիւ Պէրթրան թարաֆընտան հիսապը զա-բասըլմրշ իսմ։

Պու հիսապ՝ օնդն ճինայէթ միւք-եաֆաթը իսմ չիւպհէսիզ։ Շամանէօյլ Նինանդն սէօյլէմէք իսթէմէտիկէ ա-տամդն իսմի օլաճագ իսմ։ Օնդն ի-չիւն 2304 նիւմէրօլը ատսիէ պու սրբ-ը մէյատանա չըգարաճագ իսմ։

Պու տօսիէտէ Բուզիտէ սաքին գօնթ տը Պիւրի վասբթասբյա Մ. տը Շամանէօյլին մատամազէլ տը Մէրան իլէ էվլէնմէք իչիւն, Շամանէօյլ բազի օլ-տուղտա օնդն պօրճլարընա ժուգապիլ 150000 ֆր. ալաբղընը Պէրթրան զայ-լիմմիշ իսմ։ Միւսթանթիդ պէօյլէ պիր իդտիվան իչիւն Մէրան տիլէսի-նին միւսթագպէլ կիւվէյիսի իչիւն նէ-տէն պիր իւչիւնճի չախս վասբթասբյ-լա պէօյլէ պիր բազարլըղա կիրիշտի-կինէ պիր մանէա վէրէմէտի իսէ տէ, նինայէթ թանդիդաթը պէնդը տա մէյ-տանա չըգարաճաղընը անլայըպ, Պէրթ-րան իտարէխանէսինին ուչագլարընը մուվազզաթէն թախլիյէ իթտի վէ

— Շիմտի էյի պիր իդ պուլապիլ-տիք, լաքին իչի եայմայալըմ, տէտի։

Վէ օ ադչամը՝ պու եէնի քէչֆտէն կազէթալարա պիր մալիւմաթ վէրմէք-սիզին, Պարոն տը Շամանէօյլէ զարչը պիր թէվգիֆ միւզաքքերէսի չըգար-ադ վէ իճրա ու թաթպիղինի տէ ժօ-մարտա հէվալէ իթթի։ Օ կիւնին ադ-չամը խասթահանէնտէն տաիրէյէ կէօն-տէրիլէն պիր մէքթուպլա, Ենինա Սար-թօրէյին վէֆաթ իթթիկի պիլտիրի-լիյօր իսմ։

Շ.

Շամանէօյլին սէյահաթը հատիսէսի սիզճէ վուգու պուլաբ։ Օնդն չէտիտ ինքնարլարը ժօմարտը գանի իթմէտի, լաքին, օնդն միւսթագիմ հալինտէն միւթէէսիր օլմուշ օլմազլա, պու տէ-ֆա պիր ճանիյի հագալայըպ կէօթիւր-տիկի սրբառա միւթատը օլտուղը ա-տի իհթիյաթլարտան տարֆը նազար էյլէտի։ Պարոն Շամանէօյլ գաչմայա-ճաղընա տայիր իթտիկի ատի վատ իւ-զերինէ սէրպէսթճէ սէյահաթ իթտի վէ վակօնտա ժօմարտ իլէ գոնթ տը Պիւրինին օրթասընտա օթուրբպ լուս-պալիանէ կէօրիւլիյօրլար վէ հիչ քիմ-էէ պու իւչ քիչիտէն չիւպհէ իթմէյօր-լար իսմ։ Մօրիսաէ պիր էնտիչէ՝ ա-լէյիմի եօգ իսմ։ Քէնտիսինէ վագը օլան իսնատաթ օ զատար խարիգիւթ-թապիյէ իսմ քի, միւսթանթիդի՝ իլք միւլագաթընտա զանսըրճաճաղընաչիւպ-հէ իթմէյօր վէ օ զատար զէման պիր-լիքտէ վագթ կէչիրտիկի գոնթ տը Պիւրինին հանընտա պուլընմասը տա էմնիյէթինի արթըրըյօր վէ միւսթան-թիդ տաիրէսինին էօնիւնտէ «չապուգ կէօրիւչիրիդ» սէմէքտէ իսմ։ Պու էմ-նիյէթի՝ ազ սիւրտիւ։ Անճագ քէնտի-սինէ հէմէք իչիւն պիր ազ վագթ վէ-րիլիպ միւսթանթիդ Մ. Պայյօնդն օ-տասընա կէօթիւրտիլէր։ Միւսթանթիդ ժօմարտընդն սէյահաթ միւատէթինտէն պիլիսթիֆատէ Պէրթրանդն հանընտա

ԹԷՊԻՏՏԻՒԼԱԹԸ ՀԱՎԱՒԻՑԻ

8 իլա 9 մարտ էօյլէսէն սօնրայա գառաբ հավա պիտայէթսէ աչբգ օլարագ աէվամ վէ պիլախբիէ թէհավվիւլ իսէճէք տիր. բիւզկեար ճէնուպ ճինէթինէ թոպտիլի իսթիկամէթ էյլեյէճէք տիր։

ԷՎՐՕԲԱ ՀԱՐՊԸ

ՐՈՒՍ ԹԷՍԱՐՐՈՒԶԸ. — Պու կիւնքի «Թ. Էֆքեարտ»ան.—

Ռուսլարդն Ալէման ճէպհէսինէ գարշը Տունապուրկ ճիվարընտա էվվելքի կիւնաէն պէրու պաշլաարդլարը թէարրուզ էհէմմիյէթ վէ շիտաէթինի արթըրյոր. պու թէարրուզդն Ռուսլար թարաֆընտան ըէէսէն հազրըլանմըշ պիր հարաքէթ օլմասընա ինթիմալ վերիլէմէզ. պիր քէրրէ պու մէվսիմ պիլխասսա թէարրուզդն վուգու պուլարդը Տունապուրկ հէվալիսինտէ եանի Ռուսիանդն հէնուզ չիտաէթլէ դբ հիւքմֆէրմա օլմասը լազըմ կելէն պիր մանթըգասընտա վասի հարպ հարաքէթի իճրասընա միւէսսիր տէյիլ տիր։ Ինքինճի Ռուսլարդն տահա պէօյիւք պիր թէարրուզ իճրա վէ իտամէ իտպիլէճէք վասրթալարը հազրըլամըշ պուլընապիմելերի վարիտ տէյիլ տիր։ Գինէէն ալէրի պու եէնի Ռուս հարաքէթի անճագ վէրէէօնտա սըգբշմասը օլարդլարը Ֆրանսըզլարդն իւզերինտէն Ալէման թէճավուզ վէ թագիդ եիւքինի խաֆիֆլէթմէք իչիւն սիմմէ թէտարիք պաշլանըլմասը պիր թէարրուզտան պաշգա պիր չեյ տէյիլ տիր. մամաֆինի Ռուսլարդն պիր կիւն էվվելքի պէօյիւք զայեաթա էհէմմիյէթ վերմէքսիզին տիւն եէնիտէն տահա զիյատէ թէշտիրը հարաքեաթ իտերէք հիւճումլարընտա տէվամ իթմէլերինէ պագըլբյա Ֆրանսըզլարդն վերտէօնդն սուզուքը թէնլիքէսինտէն դուրթարմագ իչիւն խայլիտէն խայլիյէ ֆէտաքեարլըգա գարար վերտիքլերինէ հիւքմ օլընապիլիր։ Աճասա Ռուսլարդն պէօյլէ ֆէտաքեարլըգ իլէ պաշլաըգլարը պու թէարրուզտան գ չօգմուվաֆֆաղյէթ գազանմալարը ինթիմալի վա՞ր մը տըր. Ռուս օրտուսընդն պունճա զայեաթընա բազմէն, պու եէնի թէարրուզ միանասկէթիլէ Ռուս էրքհանը հարպիյէսինէն Ալէման միւտաֆաա խաթթալարընա գարշը պիր չօգ թազէ դուվվեթլեր սիւրէճէկինտէ շիւպհէ իտիլէմէզ. ֆազաթ Ռուս օրտուսը հազիգ դըյմէթի հայիզ, թալիմի, սեֆեր զահմէթլերինէ տայանըր ասքերլերինի չօգտան զայի ինթիմ տիր։ Շիմտի ալէճէէլէ սիլահ ալթընա ճէլզ իտերէք հայվան սիւրիւսի կիպի աթէշլ սեվզ ինթիկի ասքերլերի հէման թէմամէն դըյմէթը հարպիյէտէն մահրում եֆրատտան իպարէթ տիր։

Սոնրա ինգիլիզ վէ Ֆրանսըզլարդն, հաթթա Ճաբոնլարդն գայէթ ուզուն թարիգլեր վասրթասըյլա եարտըմլարը տա հիչ պիր վագթ Ռուս օրտուսընա միւնթահա օլտուգը սիլահ վէ մուհիմմաթը եէթիշտիրմէկի քեաֆի կելմէմէջէք տիր վէ կելելմէզ։ Շու հալէ Ռուսլարդն թալիմ վէ թէրպիյէտէն մահրում, սիլահը տայմա նօգսան զուվվեթլերլե հաթթա աէտէն զայեթ ֆայիդ օլսալար պիլե Ալէման խաթթալարընա գարշը կիրիշտիքլերի թէարրուզլարտա գանը զայիաթ վերերեք, եէնե կելտիքլերի հերե չեքիմմէքտէն պաշգա պիր չեյ հաբանիլեճէքլերինէ կիւճ ինթիմալ վերիլիր։ Պելքի պագր նօգթալարտա միւտաֆիլերտէն 8-10 միլի դուվվեթ սարֆըլա մեվզաի պիր իքի մուվաֆֆաղյէթ դազանապիլիրլեր, ֆազաթ պու մուվաֆֆաղիյեթլերին Ալէման ումումի խաթթալարը իւզերինէ պիր թեկսիր եարատիլմէսի միմքին տէյիլ տիր։ Ալէմանլար էվվելքի կիւնքի բէսմի թէպլիղլերինտէ Ռուսլարդն թէարրուզընտան պահա իտերքէն, «վուգուընա պէքլէնիլէն» զայտրընը տա իլավե իլէ պու հիճումլարդն վուգու պուլաճաղընը էվվելճէ քէշֆ իտերէք, օնա կէօրէ թէտարիքլի պուլունտրգլարընը անլաթմագ իսթէյօրլար, նէթիքիմ թէարրուզդն պաշլաըգը չու իքի կիւն զարֆընտա Ռուսլարա միւտիշ զայիաթ աա Ալէմանլարդն էյիտէն էյիյէ հազրըլանմըշ օլտուգլարընը կէօսթէրիյօր։

Պու չարթլար ալթընտա Մոսգոֆլարդն, մուվաֆֆաղիյեթ դազանըգ գազանմասյճազլարընդն թազտիրի իսէ քէնք գուլայ ածը, պա խուսուս քի, Ռուսլար պու ատֆա թէարրուզ իչիւն Հինտէնպուրկդն իտարէի ումումիյէտի ալթընտա ճէպհէյի ինթիխապ իթմիշլեր տիր։ Եալընդղ պու խուսուս պիլե եէնի Ռուս թէարրուզընդն հէլեթը ումումիյէտի իթիպարդյա ագիմ դալաճաղընա պաշը պաշընա պիր թէէմինաթ թէշքիլ իտէպիլիր։

∴ Ալէման հարպ թեպլիղի։—Ռուսլար, թէարրուզլարընը ագռաի չըմալ ճէնահընա տա թէշմիլ էյլէմիշլեր տիր. տիւշմէն Ռիհանդն ճէնուպընտա դանը պիր սուրէթտէ ուէֆ ու թարտ օլունմըշ տըր։ Բէզալիք օլտրգճա գուվվեթլի Ռուս քէշֆ միքրեղելերինի Տվինա նէհրի ճէպհէսինտէ Եագուպսթասընդ զարպընտա ուէֆ ու թարտ էյլէտիք. Ռուսլար, Բօսթավինին չըմալը զարսիճինտէ վէ Նարվիչ վէ Վիդնիյէֆ կէօլլերի արասընտա քեային օլան Ալէման ճէպհէսինտէ կէճէլի կիւնտիւզլի ֆեվզելատէ շիտտէթլի թէարրուզլար թէվճիհ էյլէմիշլերտէ ատ, տիւշմէնին պու մուհասճէմաթը թէմամէն սէմերէսիզ զալմըշ տըր. տիւշմէնին պուրատա տիւշար օլտրգը զայեաթ իսթիխատ

Ֆրանսա ինգիլիզ վէ Ֆրանսըզլարդն, հաթթա Ճաբոնլարդն գայէթ ուզուն թարիգլեր վասրթասըյլա եարտըմլարը տա հիչ պիր վագթ Ռուս օրտուսընա միւնթահա օլտուգը սիլահ վէ մուհիմմաթը եէթիշտիրմէկի քեաֆի կելմէմէջէք տիր վէ կելելմէզ։ Շու հալէ Ռուսլարդն թալիմ վէ թէրպիյէտէն մահրում, սիլահը տայմա նօգսան զուվվեթլերլե հաթթա աէտէն զայեթ ֆայիդ օլսալար պիլե Ալէման խաթթալարընա գարշը կիրիշտիքլերի թէարրուզլարտա գանը զայիաթ վերերեք, եէնե կելտիքլերի հերե չեքիմմէքտէն պաշգա պիր չեյ հաբանիլեճէքլերինէ կիւճ ինթիմալ վերիլիր։ Պելքի պագր նօգթալարտա միւտաֆիլերտէն 8-10 միլի դուվվեթ սարֆըլա մեվզաի պիր իքի մուվաֆֆաղիյեթ դազանապիլիրլեր, ֆազաթ պու մուվաֆֆաղիյեթլերին Ալէման ումումի խաթթալարը իւզերինէ պիր թէէսիր եարատիլմէսի միմքին տէյիլ տիր։ Ալէմանլար էվվելքի կիւնքի բէսմի թէպլիղլերինտէ Ռուսլարդն թէարրուզընտան պահա իտերքէն, «վուգուընա պէքլէնիլէն» զայտրընը տա իլավե իլէ պու հիճումլարդն վուգու պուլաճաղընը էվվելճէ քէշֆ իտերէք, օնա կէօրէ թէտարիքլի պուլունտրգլարընը անլաթմագ իսթէյօրլար, նէթիքիմ թէարրուզդն պաշլաըգը չու իքի կիւն զարֆընտա Ռուսլարա միւտիշ զայիաթ աա Ալէմանլարդն էյիտէն էյիյէ հազրըլանմըշ օլտուգլարընը կէօսթէրիյօր։

Պու չարթլար ալթընտա Մոսգոֆլարդն, մուվաֆֆաղիյեթ դազանըգ գազանմասյճազլարընդն թազտիրի իսէ քէնք գուլայ ածը, պա խուսուս քի, Ռուսլար պու ատֆա թէարրուզ իչիւն Հինտէնպուրկդն իտարէի ումումիյէտի ալթընտա ճէպհէյի ինթիխապ իթմիշլեր տիր։ Եալընդղ պու խուսուս պիլե եէնի Ռուս թէարրուզընդն հէլեթը ումումիյէտի իթիպարդյա ագիմ դալաճաղընա պաշը պաշընա պիր թէէմինաթ թէշքիլ իտէպիլիր։

∴ Ալէման հարպ թեպլիղի։—Ռուսլար, թէարրուզլարընը ագռաի չըմալ ճէնահընա տա թէշմիլ էյլէմիշլեր տիր. տիւշմէն Ռիհանդն ճէնուպընտա դանը պիր սուրէթտէ ուէֆ ու թարտ օլունմըշ տըր։ Բէզալիք օլտրգճա գուվվեթլի Ռուս քէշֆ միքրեղելերինի Տվինա նէհրի ճէպհէսինտէ Եագուպսթասընդ զարպընտա ուէֆ ու թարտ էյլէտիք. Ռուսլար, Բօսթավինին չըմալը զարսիճինտէ վէ Նարվիչ վէ Վիդնիյէֆ կէօլլերի արասընտա քեային օլան Ալէման ճէպհէսինտէ կէճէլի կիւնտիւզլի ֆեվզելատէ շիտտէթլի թէարրուզլար թէվճիհ էյլէմիշլերտէ ատ, տիւշմէնին պու մուհասճէմաթը թէմամէն սէմերէսիզ զալմըշ տըր. տիւշմէնին պուրատա տիւշար օլտրգը զայեաթ իսթիխատ

Ամերիկի քիթիլելերին քեչաֆէթ վէ քէտրէթի իլէ միւթէնասիպ տիր։ Թամ Նարոչ կէօրիւնին էնէուպընտա չէզբընթը հալինտէ քիւչիւք պիր դավա թէչքիլ իտէն խաթթը տիւշմէնին կանամիէնի պէրթարաֆ իթմէք իւզրէ Պելինոքի դուրպինտէքի հիւքսէք մէվզրյա եանի պիր դաչ հիւզ մէքրո կէրիյէ չեքտիք։

Պալգան տարիւլիարպնտա.— Սունան հուտուտը զուրպինտէ էհէմմիյէթսիզ գարագոլ միւսատէմաթընտան մատատա պու ճէպհէսի էհէմմիյէթը մախսուսէյի հայիզ պիր հատիսէ օլմամըշ տըր։ Վագիլեթտէ թէպէոտիւլ հոգ տըր։ Գ.

ԺԷՆԵՐԱԼ ԳԱՏՕՐՆԱ ԲԱՐԻԶՏԷ.— Ժէնէրալ Գատօրնա Բարիզէ միւվասէլէթ իթմիշ վէ հարպիյէ նազրը Բօգ, պաչ գոմանտան ժօֆր վէ Իթալիա սէֆիրի Թիթոնի վէ մուհիմմաթ նազրը Թոմաս թարաֆընտան գապուլ իտիլմիշ տիր։ Գատօրնա բէիսը ճիւմհուր Բուանգարէյէ թէվտի օլունմագ իւզրէ գրրալ թարաֆընտան վերիլէն նամէյի կէթիրմիշ տիր։ Գատօրնա, Լօնարայը զիյարէթտէն սօնրա Պէլճիգա գրալընա միսաֆիր օլաճագ տըր։ Մ.

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԻՆԳԻԼԻԹԷՐԱՆԸՆ ԵԷՎԱՄԻ ՄԷՍԱՐԻՖԸ ՀԱՐՊԻՅԷՍԻ.— Ֆրանսա մալիյէ նազրը Ֆրանսանընդն եէվմի մէսարիֆը հարպիյէսինին 93 միլեոն վէ Ինգիլիթերրանընդն 100 միլեոն ֆր.ա պալիգ օլտրգընը վէ հագընտա Ինգիլիթերրա մէսարիֆինին 125 միլեոնա չըգաճաղընը մէճլիսը մէպուսանտա էօյլէմիշ տիր։ Մալիյէ նազրը, Ֆրանսըզլար էլինտէ պուլընան պիթարաֆ տէվլէթլեր Լոնտամ վէ Թանվիլթընընդն միւսատերլ իտիլերէք հիւքիմէթ թարաֆընտան ֆիրուխթըյլա ըէք կիրան պիր մահիյէթ իքթիսապ իտէն մէսարիֆին պէօյլեճէ թախֆիֆ օլունմասը լիւզումընը պէյան իթմիշ տիր։ Մ.

ՈՒՖԱԳԼԸԳ ՄԷՍՔԻԻՔԵԱԹ ՀԱԳԳԸՆՏԱ

Ցեվայիրը վէ միւնասեոթը ռեամիյէ վեկնելերի, մալ սանսրգլարը ուֆագլըգ մեսքիւքեաթը պէչ դրուշտան ֆազլասընդն պէհեր եէրմի դրուշը պիր մէճիսիյէ եանի օն ասգուզ դրուշ իթիպարըյլա դապուլ իտիլմէքտէ իսի, ախիրէն թաստիղը տէյիլ իգթիրան ի-տուպ 8 Մարթ 1332 թարիխինտէն ի-թիպարէն մէրիիւլ իճրա օլան 2 մարտ 1332 թարիխի գանուն մուճիպինճէ պատէմա կէրէք մալ սանարգլարընա կէրէք սալիֆֆիւզիքր վէզնելերե վերիլեճէք օլան ուֆագլըգ մեսքիւքեաթը մըգտարը նէ գառար օլուրսա օլսուն դրուշը գրուշընա օլարագ գապուլ վէ սարֆ իտիլեճէկի մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան օլունը։

Էսքի ուճագլըգլար 332 սենեսի ճիհայեթինե գանար բեսամիլ իտեճեէ։

Մալիյէ նէզարէթինէն.— Սիմ իքիլիքլերէն զարը մեսքիւքեաթը մազչուշէնին գանի ալթրըգ թէամիյէ օլունան վէ 5 գրուշտ թէտավիլ իտէն պէշլիքլերիլե պոնլարը 100 վէ 50 բարայա թէտավիլ իտէն նրսֆ վէ բուպլարը վէ դարա եիւզլիք մ[illegible] էհլիլիքլերիլե պագը եիկիրմիլիք վէ մեթալիքլեր վէ 5 բարալըգլարը վէ պագը 10լըգ վէ 5 բարալըգլասը սիմ 20 վէ 40 բարալըգլարը 332 սենեսի նիհայէթինէ գառար կէրէք տեվայիրի ըէսմիյէ իլէ եհալի արասընտա, կէրեք պէյնել եհալի գրուշը գրուշընդ գապուլ վէ սարֆ իտիլեճէկի 28 չուպաթ 331 թարիխի գանուն իգթիզասընտան պուլընմըշ օլարդընտան, քէյֆիյէթ ճիւմլեյէ մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան օլունը։

ՍՕՆ ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Պուքրէշ 21.— Բումանիա գրալը Շուէյա հիւքիմէթի թարաֆընդն եէնի ինտաս օլընան Պուքրէշ սէֆիրէթինէ թային օլընան սէֆիր պարօն Պէքթ պու կիւն հուզուրընա գապուլ էյլէմիշ տիր։ Շուէտ թարաֆընտան ահվալը հազրըեսէ Պուքրէշտէ պիր սէֆարէթ ինտաս իտիլմէսի մանասար պիր էհէմմիյէթը սիյասիյէյի հայիզ պուլընըյոր։ Մ.

Պերլին 21.—Սբանիա կազէթալարընտան «Թրիպունա»ն Բօրթուկալդն Ալէմանիայա գարշը հարպ իլանը ինգրաքը հազրընտա ատյոր քի, Սբանիա Բօրթուկալդն իսթիզալընը թալէպ էթմէլի տիր. պու միւմքին օլմասընդը թագտիրսէ Սբանիա հիւքիմէթի Լիսէբոնա չէպին ճէզիրէսինին բասթ կէլէ պիր նօգթասընտա տիկեր պիր ատվէլքին եէրլեշմէսինէ միւսաատ իթմէյեճէք տիր. Բօրթուկալ Բօրթուկալլըլարդն օլմալը տըր. Սբանիա՝ հանընտա եէնի պիր ճիպրալթար թէէսիւսինի կէօրմէք իսթէմէզ։ Մ.

ՊԻՐԻՆճԻ ԳՕԼ ՕՐՏՈՒ ԱՌԱՋԸ ԱՍԱԿԷՐ ՀԷՑԷԹԻ ՐԻՑԱՍԷԹԻՆՏԷՆ.— Խասթախանէլեր վէ չիւհէտա գապրիսթանը իչիւն մէգար թախթասը միւսպայա խիլեճէք տիր. պիրմինագասա իթայա թալիպ օլանլարդն չերայիթի անլամագ վէ միւնագասայա ինթիրաք իթմէք իւզրէ հիւզէ 3 նիսպէթինտէ ըէյ ագչէսինի միւսթասնընդէն չէհրը հալին 9ընճը չարշէնպէ կիւնինտէն ինթիպարէն Պիրինճի գօլ օրտու ախզը ասքեր հէյէթի իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունը։

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՏԷՆ.— Տէրսասաէթ միւսքիրաթ մէրքէզ միւտիրիյէթի Գալաթատա Լոյա խանընտաքի տայիրէի մախսուսէնին ինթիսալինտէ պուլընան խիւսուսէն սիկեար խանընա 1 մարտ 1332 թարիխինտէն ինթիպարէն նապլ իտիլմի։ տիր։

مدير مسؤل اغوب وارژابديان

Միւս. մեսուլ։ ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ԹԷՊԻՏՏԻՒԼԱԹԸ ՀԱՎԱՒԻՑԻ

8 իլա 9 մարտ էօյլէսէն սօնրայա գառաբ հավա պիտայէթսէ աչբգ օլարագ աէվամ վէ պիլախբիէ թէհավվիւլ իսէճէք տիր. բիւզկեար ճէնուպ ճինէթինէ թոպտիլի իսթիկամէթ էյլեյէճէք տիր։

ԷՎՐՕԲԱ ՀԱՐՊԸ

ՐՈՒՍ ԹԷՍԱՐՐՈՒԶԸ. — Պու կիւնքի «Թ. Էֆքեարտ»ան.—

Ռուսլարդն Ալէման ճէպհէսինէ գարշը Տունապուրկ ճիվարընտա էվվելքի կիւնաէն պէրու պաշլաարդլարը թէարրուզ էհէմմիյէթ վէ շիտաէթինի արթըրյոր. պու թէարրուզդն Ռուսլար թարաֆընտան ըէէսէն հազրըլանմըշ պիր հարաքէթ օլմասընա ինթիմալ վերիլէմէզ. պիր քէրրէ պու մէվսիմ պիլխասսա թէարրուզդն վուգու պուլարդը Տունապուրկ հէվալիսինտէ եանի Ռուսիանդն հէնուզ չիտաէթլէ դբ հիւքմֆէրմա օլմասը լազըմ կելէն պիր մանթըգասընտա վասի հարպ հարաքէթի իճրասընա միւէսսիր տէյիլ տիր։ Ինքինճի Ռուսլարդն տահա պէօյիւք պիր թէարրուզ իճրա վէ իտամէ իտպիլէճէք վասրթալարը հազրըլամըշ պուլընապիմելերի վարիտ տէյիլ տիր։ Գինէէն ալէրի պու եէնի Ռուս հարաքէթի անճագ վէրէէօնտա սըգբշմասը օլարդլարը Ֆրանսըզլարդն իւզերինտէն Ալէման թէճավուզ վէ թագիդ եիւքինի խաֆիֆլէթմէք իչիւն սիմմէ թէտարիք պաշլանըլմասը պիր թէարրուզտան պաշգա պիր չեյ տէյիլ տիր. մամաֆինի Ռուսլարդն պիր կիւն էվվելքի պէօյիւք զայեաթա էհէմմիյէթ վերմէքսիզին տիւն եէնիտէն տահա զիյատէ թէշտիրը հարաքեաթ իտերէք հիւճումլարընտա տէվամ իթմէլերինէ պագըլբյա Ֆրանսըզլարդն վերտէօնդն սուզուքը թէնլիքէսինտէն դուրթարմագ իչիւն խայլիտէն խայլիյէ ֆէտաքեարլըգա գարար վերտիքլերինէ հիւքմ օլընապիլիր։ Աճասա Ռուսլարդն պէօյլէ ֆէտաքեարլըգ իլէ պաշլաըգլարը պու թէարրուզտան գ չօգմուվաֆֆաղյէթ գազանմալարը ինթիմալի վա՞ր մը տըր. Ռուս օրտուսընդն պունճա զայեաթընա բազմէն, պու եէնի թէարրուզ միանասկէթիլէ Ռուս էրքհանը հարպիյէսինէն Ալէման միւտաֆաա խաթթալարընա գարշը պիր չօգ թազէ դուվվեթլեր սիւրէճէկինտէ շիւպհէ իտիլէմէզ. ֆազաթ Ռուս օրտուսը հազիգ դըյմէթի հայիզ, թալիմի, սեֆեր զահմէթլերինէ տայանըր ասքերլերինի չօգտան զայի ինթիմ տիր։ Շիմտի ալէճէէլէ սիլահ ալթընա ճէլզ իտերէք հայվան սիւրիւսի կիպի աթէշլ սեվզ ինթիկի ասքերլերի հէման թէմամէն դըյմէթը հարպիյէտէն մահրում եֆրատտան իպարէթ տիր։

պուլընան տօսիէտէն վէ Տավիսընդն ճինայէթի վագաալարընտան պիր խիւլասա չըգարըգ հազրըլասը։ Լաքին պու խիւլասայը փոմարտա պիլտիրմէզէն էվվել, պիտայէթը իսթիճվաստա զարուրի օլան սիւվալլարը մահնուսա իյրատա լիւզում կէօրսիւ։ Սոնրա

— Միւսիւ, սիզ Հօսման սօզաղընտա 1887 Ապրիլ 13-14 կէճէսինտէ մասամ Տավիսընդն իւզերինտէ վուգու պուլան գաթլ ճինայէթինտէ մէտխալտար օլմագլա միւթէհիմսինիզ պու վագասը պիլի՞յօրսընըզ, տէտի։

Մօրիս տը Շասնէօյլ հիւլիւմսէտի վէ —Միւսիւ, տէտի, էկէր վագը օլան իմկանամաթ օգասարաղը օլմազսա վէկեր քէսին հիւրմէթինէ չայէսթէ օլան պիր մթւսթանթիզ օլմայըլ տա պաշգա պիր ատամ թարաֆընտան վագը օլմըշ օլսա իսի, ճէվապ վերմէքտէն իճթինապ իտէր իսի։ Ֆիլադէլֆիա 1887 ապրիլ

14տէ պէն Բարիզտէ պուլընըյոր իտիմ. վագթըմը նասրլ կէչիրտիկիմ տայիր տաաթը տաաթընա սիզ մալիւմաթ վերմէյեճէկիմ, լաքին սիզ վագաալարը թասրին իտինիզ. պէն եէկեան եէկեան ճէվապ վերեճէկիմ. պիտուչլըղմա տահա չիմոիսէն գանի օլաճաղընընդգա չիւպհէմ հոգ տըր։

Մթւսթանթիզ էլինէ պէօյիւք պիր տօսիէ ալըպ, — Իսմիտ էֆէմ ամմա, նէ իսէ, պունը թէմէննի իտէրիմ, տէտի վէ —օ թարիխտէ պէն սիզին անվալինիզի գօլայնա թարիֆ իտէպիլեճէկիմ։ Պէրթրանդն հանընտա պուլընան պու տօսիէ հէր թէֆէրրութը մուհթէվի տիր։

Շասնէօյլին հիւզիւնտէն դարա պիր պուլութ կեչտի վէ — Տէմէք պու ատամդն օտասընտա թէհարրիյաթ մը վուգու պուլտը, տէյու սօրտու։

— Էվվեթ, տէտի մթւսթանթիզ։

Պէրթրան տա հալը ֆիրարտա տըր. իչթէ պաշլայօրը։ Ապրիլ իսթիխասընտա սիզ գարսըզ պիր հալտէ պուլընըյոր վէ ճինայէթ մահալինտէն իգթ տարմ էօթէտէ հէլմէր սօզաղընտա 18 նիսմէրօտա Շարլ Մօրիս նամը ալթընտա ֆենա պիր օթելտէ սաքին պուլընըյոր իտինիզ։

— Պունլար չախսըմընդ իլգ խամլերի տիրլեր, տէտի պարօն, միւսթանթիզ էֆէնտի։ սիզ պանա էլիմ պիր տեվրեյի տերխաթը իթտիրիյօրսընըզ։ պէն օ լեման ալաճաղլարըմտան ոգդրչյօր վէ պորճըմը վերմէք իմքանսըզլաղընտա պուլընըյոր իտիմ. օնդն իչիւն ինթիմալ քի թէտպիրլեր էլէ ալմըշ օլայըմ։

— Օ հալտէ սիզ Շարլ Մօրիս նամըյլա օթելտէ գայտ օլընան չա՞խսընըզ։

(Տեվամի)